

WYKAZ SKRÓTÓW

- AAG — Archiwum Archidiecezjalne w Gnieźnie
AAG Dok Gn — Archiwum Archidiecezjalne w Gnieźnie,
Dokumenty Gnieźnieńskie
- AAP — Archiwum Archidiecezjalne w Poznaniu
ABMK — „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”
ADP — Archiwum Diecezjalne w Pelplinie
ADPP — Archiwum Diecezji Pelplińskiej w Pelplinie
ADW Dok — Archiwum Diecezjalne we Włocławku,
Dokumenty
- ApB — *Altpreussische Biographie*
APB — Archiwum Państwowe w Bydgoszczy
APB, KCK — Archiwum Państwowe w Bydgoszczy,
Klasztor Cystersów w Koronowie
APB Kor kl — Archiwum Państwowe w Bydgoszczy,
Koronowo kl.
APBK — Archiwum Prowincji OO. Bernardynów
w Krakowie
- ApMs — „Altpreussische Monatsschrift”
APP — Archiwum Państwowe w Poznaniu
ASK — „Archiv für schlesische Kirchengeschichte”
BP — *Bullarium Poloniae*, t. 2, wyd. I. Sułkowski
— Kuraś, S. Kuraś, Romae 1985
BTN — Bydgoskie Towarzystwo Naukowe
Canivez — *Statuta Capitulum Generalium Ordinis
Cisterciensis ab anno 1116 ad annum 1786*,
t. 1–8, ed. J. M. Canivez, Louvain
1933–1941
- CDP — *Codex diplomaticus Poloniae*, ed.
L. Ryzyszczewski, A. Muczkowski,
Warszawa 1847–1853
CDPol — *Codex diplomaticus Poloniae*
DK — B. Ulanowski, *Dokumenty kujawskie i ma-
zowieckie przeważnie z XIII w.*, Kraków 1888

- DKM — *Dokumenty kujawskie i mazowieckie przeważnie z XIII wieku*, wyd. B. U l a n o w s k i, „Archiwum Komisji Historycznej” t. 4:1888
- Długosz — *Ioannis Dlugossi Annales seu cronicae incliti Regni Poloniae*, ed. D. T u r k o w s k a, K. P i e r a d z k a, lib. 7–8, Warszawa 1975
- Dzieje historiografii 1920* — *Dzieje historiografii Prus Wschodnich i Zachodnich do 1920 roku (Kierunki, ośrodki, najwybitniejsi przedstawiciele)*. Materiały sesji w Toruniu 15–16 IV 1988 r.
- Dzieje historiografii 1920–1939 (1944)* — *Dzieje historiografii Pomorza Gdańskiego i Prus Wschodnich 1920–1939 (1944)*. (Kierunki, ośrodki, najwybitniejsi przedstawiciele). Materiały sesji w Toruniu 15–16 XI 1991 r.
- Działacze TNT* — *Działacze Towarzystwa Naukowego w Toruniu 1875–1975*
- Dzieje TNT* — *Dzieje Towarzystwa Naukowego w Toruniu 1875–1975*, red. M. B i s k u p
- EK — *Encyklopedia Katolicka*, Lublin
- IS PAN — Instytutu Sztuki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie
- KH — „Kwartalnik Historyczny”
- KDP — *Kodeks dyplomatyczny Polski*, t. 2, wyd. L. R z y s z c z e w s k i, A. M u c z k o w s k i, Warszawa 1848–1852
- KDWP — *Kodeks dyplomatyczny Wielkopolski*
- KDW — *Kodeks dyplomatyczny Wielkopolski*, [wyd. I. Z a k r z e w s k i], Poznań 1877
- Klasztor* — *Klasztor w kulturze średniowiecznej Polski*
- KMW — „Komunikaty Mazursko-Warmińskie”
- KrW — Kronika Wągrowiecka
- KZSP — *Katalog zabytków sztuki w Polsce*
- Liber foundationis* — *Liber foundationis claustris Sanctae Marie Virginis in Heinrichow czyli Księga*

- Henrykowska*, tłum. R. G r o d e c k i, Wrocław 1991.
- Lib henr* — *Liber foundationis claustris Sanctae Marie Virginis in Heinrichow czyli Księga Henrykowska*, jak wyżej
- LM — *Liber mortuorum monasterii Coronoviensis ordinis Cisterciensis*, wyd. A. M a ń k o w s k i, Toruń 1931
- LWWK — *Lustracja województw wielkopolskich i kujawskich 1565 r.*, cz. 2, wyd. A. T o m c z a k, Bydgoszcz 1963
- Monasticon* — *Monasticon Cisterciense Poloniae*, t. 1–2, Poznań 1999
- MHDW — *Monumenta historica dioeceseos Wladislaviensis*, wyd. [S. C h o d y ń s k i], Vladislaviae 1891
- MPH — *Monumenta Poloniae Historica*
- MPH sn — *Monumenta Poloniae Historica*, series nova
- MPV — *Monumenta Poloniae Vaticana*, t. 1, wyd. J. P t a ś n i k, Kraków 1913
- NKDMaz — *Nowy kodeks dyplomatyczny Mazowska*, cz. 2 wyd. I. S u ł k o w s k a – K u r a ś, S. K u r a ś, przy współudziale K. P a c u s k i e g o i H. W a j s a, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź 1989
- NP — „Nasza Przeszłość”
- Prace Kom. Hist. BTN — Prace Komisji Historycznej Bydgoskiego Towarzystwa Naukowego
- PH — „Przegląd Historyczny”
- PrUB — *Preussisches Urkundenbuch*, t. 1, 1 hrsg. von P h i l i p p i, W o l k y, Königsberg 1882
- PU, PUB — *Pommerellisches Urkundenbuch*, wyd. M. P e r l b a c h, Danzig 1882
- PWNH BTN — Prace Wydziału Nauk Humanistycznych Bydgoskiego Towarzystwa Naukowego
- RAU — Rozprawy Akademii Umiejętności
- RG — „Rocznik Gdański”

- Rhist — „Roczniki Historyczne”, Poznań
 Roczniki TNT — „Roczniki Towarzystwa Naukowego w Toruniu”
- SAP — *Słownik Artystów Polskich*
 SG, SGKP — *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, red. F. Sulimirski, B. Chlebowski, W. Walewski, Warszawa 1886
- SBPN — *Słownik Biograficzny Pomorza Nadwiślańskiego*
 Spisy — *Spisy członków konwentów zakonnych z Pomorza Gdańskiego do 1309 roku*
- SRP — *Scriptores rerum Prussicarum*
 SRPr — *Scriptores rerum prussicarum*, t. 1, hrsg. von T. Hirsch, M. Toppen, E. Strehlke, Leipzig 1861
- Statuta — *Statuta Capitulum Generalium ordinis Cisterciensis ab anno 1116 ad annum 1786*
- StZr — „Studia Źródłoznawcze”
 SUB I — *Schlesisches Urkundenbuch*, Bd. 1, Lief. 2, wyd. H. Appelt, Graz–Wien–Koln 1968
 SUB II — *Schlesisches Urkundenbuch*, Bd. 2, wyd. W. Irgang, Wien–Koln–Graz 1978
- Uzupełnienia — F. Piekosiński, *Pieczęcie polskie wieków średnich doby piastowskiej (Uzupełnienia)*, Kraków 1936
- VMPL — *Vetera Monumenta Poloniae et Lithuaniae*, wyd. A. Theiner, t. 1, Romae 1860
- WOSOZ — Wojewódzki Oddział Służby Ochrony Zabytków, Delegatura w Bydgoszczy, ul. Jezuicka 2
- WOSOZwT — Wojewódzki Oddział Służby Ochrony Zabytków w Toruniu, Delegatura w Bydgoszczy
- Wybitni ludzie d Tor — *Wybitni ludzie dawnego Torunia*, red. M. Biskup, Warszawa 1982
- Zakon Krzyżacki — *Zakon Krzyżacki a cystersi z Oliwy i Pelplina. Niepublikowane źródła z pierwszej połowy XV w. (korespondencja)*

- Zapiski TNT — „Zapiski Towarzystwa Naukowego w Toruniu”
- Zasłużeni — *Zasłużeni ludzie Pomorza Nadwiślańskiego z okresu zaboru pruskiego*, Gdańsk 1979
- ZapHist — „Zapiski Historyczne”
 ZapH — „Zapiski Historyczne”
 ZH — „Zapiski Historyczne”
 ZWG — „Zeitschrift des Westpreussischen Geschichtsvereins”

SPIS TREŚCI
Table des matières

PRZEDMOWA	
Avant-propos	5
DARIUSZ KARCEWSKI, Z dziejów wewnętrznych klasztoru cystersów w Byszewie (Koronowie) w okresie przedtrydenckim.	
A propos de l'histoire interne du couvent des cisterciens à Byszewo-Koronowo avant le Concile de Trente.	11
KRYSTYNA ZIELIŃSKA-MELKOWSKA, Opat byszewsko-koronowski Engelbert i jego żywot św. Jadwigi Śląskiej.	
L'abbé Engelbert de Byszewo-Koronowo et sa biographie consacrée à Sainte Hedwige de Silésie.	33
JACEK MACIEJEWSKI, Biskupi włocławscy a opactwo w Byszewie (Koronowie) w XIII i XIV wieku.	
Les évêques de Włocławek et leurs relations avec l'abbaye de Byszewo (Koronowo) au cours des XIII ^e et XIV ^e siècles	63
WALDEMAR KÖNIGHAUS, Stosunki cysterskiego opactwa w Lubiążu z jego filią w Byszewie (Koronowie) w okresie średniowiecza.	
Les relations des l'abbaye de Lubiąż avec sa filiale à Byszewo (Koronowo) au Moyen-Âge.	79
SOBIESŁAW SZYBKOWSKI, Klasztor koronowski a szlachta bydgoska i krajeńska w XV wieku.	
Le couvent de Koronowo et ses relations avec la noblesse de Bydgoszcz et de Krajna.	91
ANDRZEJ WAŁKÓWSKI, Echa byszewskie w najstarszym kopiarzu lubiąskim.	
Les échos du couvent de Byszewo dans le plus ancien livre des copies de Lubiąż	111

PIOTR OLIŃSKI, Konwent koronowski w świetle klasztor- nych źródeł memoratywnych. La communauté de Koronowo d'après les sources com- memoratives du couvent.	125	JANUSZ KRAWCZYK, Cysterskie stalle w Koronowie. Ich budowa i funkcje użytkowe. Les stalles cisterciennes à Koronowo — leur construc- tion et leurs fonctions dans le quotidien.	299
ZBIGNIEW ZYGLEWSKI, Pieczęcie klasztoru cystersów w Koronowie. Les sceaux du couvent des cisterciens à Koronowo. . . .	143	EMANUEL OKOŃ, Obrazy Bernarda Franciszka Remeli z kościoła pocysterskiego w Koronowie. Les tableaux de Bernard François Remela à l'église post-cistercienne à Koronowo.	321
RYSZARD KABACIŃSKI, Uposażenie ziemskie miesz- czan koronowskich w XVI wieku. La dotation de terres des habitants de Koronowo au XVI ^e siècle.	169	BOGNA DERKOWSKA-KOSTKOWSKA, Wątki cyster- skie w ikonografii ołtarzy w kaplicach bocznych kościo- ła w Byszewie. Les courants de la spiritualité cistercienne dans l'icono- graphie des autels des chapelles latérales dans l'église de Byszewo.	365
KRZYSZTOF KACZMAREK, Dlaczego cystersi z „Prus” nie chcieli studiować w Krakowie? Pourquoi les cisterciens de la Prusse s'abstinaient-ils d'étudier à Cracovie?	195	ALEKSANDER JANKOWSKI, MAREK GOGOLIN, Dzieje kościoła w Bukowie Morskim. Refleksje z więz- by dachowej. L'histoire de l'Église de Bukowo Morskie issue des ré- flexions sur la construction de son toit.	387
MAREK CETWIŃSKI, Śmierć w starej kuchni. Parabola <i>Księgi Henrykowskiej</i> o pożytkach z gościnności. La mort dans l'ancienne cuisine. La parabole du <i>Li- ber foundationis claustris... in Heinrichow</i> sur l'utilité de l'hospitalité.	209		
DARIUSZ ALEKSANDER DEKAŃSKI, Toruń i Gdańsk — ośrodki badań nad cystersami Pomorza Gdańskiego i Kujaw okresu średniowiecza. Toruń et Gdańsk: les centres des recherches sur les cis- terciens de la Poméranie de Gdańsk et de Kujawy au Moyen-Âge	217		
MAREK DERWICH, Kruszwica — Włocławek — Szpe- tal. Epizod „kujawski” w dziejach opactwa benedyk- tynów w Mogilnie. Kruszwica — Włocławek — Szpetal. L'épisode de Ku- jawy dans l'histoire de l'abbaye des bénédictins à Mo- gilno	263		
JAROSŁAW JARZEWICZ, Kościół w Koronowie. Archi- tektura cysterska a ekspansja brandenburska w końcu XIII wieku. L'église à Koronowo. L'architecture cistercienne liée à l'expansion de Brandeburg à la fin du XIII ^e siècle.	283		
		CZĘŚĆ DRUGA	
		KRYSTYNA BIAŁOSKÓRSKA, Święty Chrystian — <i>Pri- mus episcopus Prusciae</i> i jego misyjne biskupstwo. Kil- ka uwag o perspektywach i potrzebie dalszych badań. Saint Christian — <i>primus episcopus Prusciae</i> et son évêché missionnaire. Quelques remarques sur les per- spectives et le besoin de suivre les recherches.	425
		GERARD KUCHARSKI, Działalność fundacyjno-donacyj- na księcia Kazimierza Konradowica na rzecz cystersów w Wielkopolsce, na Kujawach i Pomorzu. L'activité des fondations et des dotations du prince Ka- zimierz Konradowic pour les cisterciens en Grande Po- logne, dans la région de Kujawy et en Poméranie	447

- SEBASTIAN STANISZEWSKI, Trzynastowieczne napady mongolskie na klasztory cysterskie Małopolski i Śląska w świetle uchwały kapituły generalnej zakonu cystersów. Les attaques des couvents des cisterciens dans la Petite Pologne et en Silésie au XIIIe siècle par les Mongols d'après les décrets des chapitres généraux des cisterciens 493
- MACIEJ ZDANEK, Proces implantacji opactwa cystersów w Mogile. Le processus de l'implantation de l'abbaye des cisterciens à Mogiła. 515
- LECH ŁBIK, Co może mieć rzeźba do obrazu? Cudowne wizerunki sanktuariów maryjnych w Zamartem i Byszewie. Les effigies miraculeuses dans les sanctuaires marials à Zamarte et à Byszewo. 551
- ANDRZEJ M. WYRWA, Drewniany, parafialny kościół cystersów w Tarnowie Pałuckim w świetle najnowszych badań. L'église paroissiale en bois des cisterciens à Tarnowo Pałuckie d'après les recherches les plus récentes. 567
- DARIUSZ DĄBROWSKI, Malarskie wyobrażenia Wincentego Kadłubka autorstwa Aleksandra Lessera (1814–1884). Les représentations picturales de Vincent Kadłubek par Alexandre Lesser (1814–1884) 601

MISCELLANEA

- DARIUSZ ALEKSANDER DEKAŃSKI, Nowa praca o cystersach na Pomorzu. A n d r z e j M. W y r w a, *Opactwa cystersów na Pomorzu. Zarys dziejów i kultury*, Wydawnictwo Patria Polonorum — Księgarnia św. Wojciecha, Poznań 1999. Livre nouveau sur les cisterciens en Poméranie. Critique 619

- DARIUSZ ALEKSANDER DEKAŃSKI, Opactwa cysterskie w Oliwie i Pelplinie. J ó z e f Ś l i w i ń s k i, *Cystersi z Oliwy i Pelplina w świetle korespondencji z I połowy XV wieku (do 1459 r.) (Wybór listów z archiwum w Berlinie–Dahlem)*, Olsztyn 1998; *Zakon Krzyżacki a cystersi z Oliwy i Pelplina. Niepublikowane źródła z pierwszej połowy XV w. (korespondencja)*, opr. J ó z e f Ś l i w i ń s k i, Warszawa 1999. Les abbayes cisterciennes à Oliwa et à Pelplin. Critique 627